

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ OPPIVELVOLLISUUSLAIKSI JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

216/12.00/2020

KH 08.06.2020 § 164

Valmistelija: sivistysjohtaja Päivi Mäki, p. 040-6705486, paivi.maki@liminka.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa 30.4.2020 päivätystä lakiluonnoksesta. Luonnos käsittelee hallituksen esitystä oppivelvollisuuslaista ja laista tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta sekä muutoksista erinäisiin muihin lakeihin. Lakiluonnos liiteasiakirjoineen on luettavissa OKM:n internet-sivulla osoitteessa:

<https://minedu.fi/oppivelvollisuus-hanketiedot-ja-asiakirjat>. Yhteen A4-sivuun tiivistetty lausunto on pyydetty toimittamaan opetus- ja kulttuuriministeriöön sähköpostimuodossa viimeistään 15.6.2020.

Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite oppivelvollisuusiän nostamisesta 18 vuoteen. Oppivelvollisuuden laajentaminen edellyttää toisen asteen maksuttomuutta. Perusopetuksen jälkeistä oppivelvollisuutta suoritettaisiin lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa tai nivelvaiheen opinnoissa. Oppivelvollisuuslain valmistelussa selvitetään syitä toisen asteen opintojen keskeyttämiseen ja laaditaan toimenpiteitä maksuttoman toisen asteen koulutuksen toteuttamiseksi. Maksuttomuus koskisi oppimateriaaleja, tvt-laitteita, työvälineitä, työasusteita ja ylioppilastutkintolautakunnan maksuja. Lisäksi korvattaisiin yli viiden kilometrin koulumatkat.

Kj:n esitys

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lakiesityksen tavoitteena on nostaa suomalaisten koulutus- ja osaamistasoa sekä mahdollistaa jokaiselle toisen asteen tutkinnon suorittaminen yhdenvertaisin eduin. Hallituksen tavoite on hyvä, mutta toteutus ei niinkään. Tavoitteen saavuttaminen ei edellytä rakenteellista oppivelvollisuuden pidentämistä. Sen sijaan tulisi lisätä panostusta varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, oppilashuoltoon ja opinto-ohjaukseen. Vuosittain noin 6 000 nuorta päättää perusopetuksen puutteellisilla äidinkielen ja matematiikan taidoilla. Tavoite, että jokainen suorittaa toisen asteen tutkinnon edellyttää erityisesti perusopetuksen laadun ja ohjauksen parantamista sekä yksilöllisen tuen turvaamista.

Tällä hetkellä merkittävä haaste on toisen asteen opintojen keskeyttäminen, erityisesti ammatillisessa koulutuksessa. Syyt liittyvät tutkimusten mukaan muun muassa motivaation puutteeseen ja sosioekonomisiin vaikeuksiin. Oppivelvollisuusiän nostaminen ei tuo ratkaisua tai helpotusta opintojen keskeyttämiseen. Sen sijaan ratkaisevaa voisi olla resurssin suuntaaminen ohjaukseen, opiskelijahuollon ongelmien ratkaisemiseen, potentiaaliin koulupudokkaihin sekä perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaihe-yhteistyön parantamiseen.

Lakiesitys sisältää oppivelvollisuusiän korottamisen lisäksi myös rakenteellisia uudistuksia. Perusopetuksen päättävälle nuorelle määrätään hakeutumisvelvollisuus. Asuinkunnalle ja koulutuksen järjestäjälle jää ohjaus- ja valvontavastuu. Perusopetuksen järjestäjän tulee esityksen mukaan antaa

oppilaalle oppilaanohjauksen lisäksi tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta ja laatia henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Lakiesitys sisältää myös yksilön itsemääräämisoikeutta rajaavan ajatuksen toisen asteen opintojen keskeyttämiseen liittyen. Mikäli oppivelvollinen keskeyttää toisen asteen opinnot, kunnan tulee lakiesityksen mukaan viimeisenä vaihtoehtona määrätä oppilas jatkamaan opiskelua kunnan osoittamassa valmistavassa opetuksessa. Lakiesityksen mukaista saattaen vaihtamista oppilaitoksesta toiseen tai opintonsa keskeyttäneiden ohjausta on sen sijaan pidettävä perusteltuna ratkaisuna. Tämä edellyttää kuitenkin ohjausresursin lisäämistä kunnissa.

Perusopetuksen järjestäjille tulee uusia velvoitteita ja luonnollisesti lisäkustannuksia. Valtaosa koulutuksen järjestäjien lisävastuista liittyy maksuttomuuteen ja uusiin ohjaus- ja valvontatehtäviin. Esityksessä laajennetaan maksuttomuutta yli oppivelvollisuuden toisen asteen loppuun asti. Hallituksen laskelmien mukaan koko uudistus maksaa 129 miljoonaa euroa. Kuntaliitto on laskelmissaan todennut, että kustannukset on aliarvioitu yli 20 miljoonalla eurolla. Esityksessä esimerkiksi koulutuksen järjestäjän velvoitteet matka- ja majoituskorvauksista jäävät epämääräisiksi. Limingassa on useimpien kokoluokkansa kuntien tavoin lukio ja yksi ammatillisen oppilaitoksen osasto, minkä vuoksi matka- ja majoituskorvaukset voivat nousta korkeiksikin nuorten hakeutuessa kunnan ulkopuolisiin oppilaitoksiin. On tärkeää, että uudistuksesta koituvat kulut arvioidaan huolellisesti ja että valtio korvaa niistä aiheutuvat kulut täysimääräisesti kunnille.

Kunnat elävät poikkeustilassa tätä lakia valmisteltaessa ja lausuntoja kirjoitettaessa. Kuntien taloudellinen tilanne on muuttunut siitä, kun tavoite on kirjattu hallitusohjelmaan. Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021. Kunnissa valmistellaan jo vuoden 2021 talousarviota, jonka lakimuutos toteutuessaan laittaisi uusiin puihin. Limingassa suhtaudutaan kriittisesti kovalla kiireellä valmisteltuun oppivelvollisuusiän nostamiseen ja toisen asteen maksuttomuuteen, joiden toteuttaminen ei ole kiireellinen. Tämän näkökulman jakanevat useimmat Suomen kunnista.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:
Limingassa 11.6.2020

Raija Karjalainen
tietohallintosihteeri

OIKAISUVAATIMUSOHJE KUNNANHALLITUKSEN PÄÄTÖKSEEN

Valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §.

Pykälät: 153 - 162, 164 - 168, 170 - 171, 177 - 180 §

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Pykälät: 163, 169, 172-176 §

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava Limingan kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan *asianosaisen* saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on ollut nähtävänä yleisessä verkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on **Limingan kunnanhallitus**

Postiosoite: Liminganraitti 10, 91900 Liminka

Sähköpostiosoite: kunta@liminka.fi

Kirjaamon aukioloaika: arkisin 8-16

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä, joka on lähetetty

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Limingan kunnan kirjaamosta.

Postiosoite: Liminganraitti 10, 91900 Liminka

Sähköpostiosoite: kunta@liminka.fi

Kunnan kirjaamon aukioloaika: arkisin 8-16

